

**СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ
ВИТЯГ З РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ**

15.09.2020 №70/98-р/к

Справа № 58

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» (далі - КП «КТКЕ») протягом січня 2018 року – травня 2019 року та станом на вересень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з постачання теплової енергії у територіальних межах міста Кременна Луганської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) Відповідачем для надання споживачам послуг з постачання теплової енергії, із часткою 100%.

Як наслідок, КП «КТКЕ» має змогу самостійно визначати умови надання таких послуг та умови розрахунків їх надання.

КП «КТКЕ» було розраховано тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів на опалювальний період 2018 – 2019 рр. з порушенням вимог чинного законодавства шляхом включення до складу цих тарифів необґрунтованих розмірів рентабельності (враховуючи відсутність, всупереч вимогам чинного законодавства, інвестиційної складової).

За результатами розгляду справи № 58 такі дії КП «КТКЕ» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з постачання теплової енергії, дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку (пункт 2 статті 50, частина перша статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На КП «КТКЕ» накладено штраф у розмірі 34 000,00 гривень (тридцять чотири тисячі грн. 00 коп.).

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 58 про порушення КП «КТКЕ» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання відділу досліджень і розслідувань в Луганській області від 28.08.2020 № 316-п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Луганського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 08.10.2019 № 62-рп/к розпочато розгляд справи № 58 у зв'язку з наявністю у діях КП «КТКЕ» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку, шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монополієне (домінуюче) становище на ринку дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (2) Разом із супроводжувальним листом від 08.10.2019 № 03-05/1338 розпорядження адміністративної колегії Луганського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 08.10.2019 № 62-рп/к про початок розгляду справи № 58 було надіслано на адресу КП «КТКЕ».
- (3) Листом від 27.02.2020 № 01-26/353 Луганське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України звернулось до ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ДПС У ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ про надання інформації щодо суми доходу (виручки) КП «КТКЕ» за 2019 рік.
- (4) Відповідно до розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 №23-рп (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 07.05.2020 № 5-рп):
  - 1) 01.06.2020 року Луганське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України припинено шляхом приєднання до Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, яке визначено правонаступником всіх майнових прав та обов'язків;
  - 2) Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України перейменовано у Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України.
- (5) Разом із супроводжувальним листом Східного міжобласного

територіального відділення Антимонопольного комітету України від 28.08.2020 №70-02/Л-5283 подання про попередні висновки у справі №58 надіслано до КП «КТКЕ».

2. ВІДПОВІДАЧ

- (6) Відповідачем у справі є КП «КТКЕ» (ідентифікаційний код юридичної особи 33587903; місцезнаходження: провулок Гастелло, буд. 21, м. Кременна, Луганська область, 92900; основний вид економічної діяльності: 35.30 Постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря), засноване Кременською районною радою.
- (7) Відповідно до статуту КП «КТКЕ», затвердженого рішенням Кременської районної ради Луганської області від 26.02.2015 № 56/19, предметом діяльності КП «КТКЕ» є, зокрема:
- постачання пари, гарячої води та кондиційованого повітря;
  - розроблення і реалізація стратегії розвитку потреб централізованого гарячого водопостачання, теплопостачання (центрального опалення);
  - розроблення та використання державних програм, спрямованих на створення умов безперебійного теплопостачання, задоволення потреб населення, підприємств, установ, організацій та інших суб'єктів в його послугах.
- (8) Згідно зі статутом метою створення КП «КТКЕ» є, зокрема, надання населенню послуг з теплопостачання.
- (9) Діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії КП «КТКЕ» здійснює на підставі ліцензії серії АВ № 369786, виданої розпорядженням Луганської обласної державної адміністрації від 28.09.2012 № 1365.
- (10) Таким чином, КП «КТКЕ» (далі – Відповідач) є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (11) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02 р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02 р. за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2. Методики, встановлено наступне.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (12) У відповідності до пункту 3.1. Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку (надалі –

Методика) об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (13) У відповідності до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють) (споживає(ють), використовує(ють)) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (14) У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «КТКЕ» є суб'єктом господарювання.
- (15) Об'єктом аналізу є КП «КТКЕ», яке надає послуги з постачання теплової енергії.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

- (16) Об'єктом аналізу є послуги з постачання теплової енергії.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1 Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (17) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (18) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (19) Пунктом 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що послуга з постачання теплової енергії є комунальною послугою.
- (20) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про тепlopостачання»:

сфера теплопостачання - це сфера діяльності з виробництва, транспортування, постачання теплової енергії споживачам;

постачання теплової енергії (теплопостачання) - господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору.

- (21) Отримання послуги з постачання теплової енергії можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить відповідну діяльність.
- (22) Послуги з постачання теплової енергії надаються КП «КТКЕ» на платній основі, а отже є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «КТКЕ».

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (23) Споживачами з постачання теплової енергії є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з постачання теплової енергії.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (24) Відповідно до пунктів 5.1. - 5.3. Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (25) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (26) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.

- (27) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування, тощо.
- (28) Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з постачання теплової енергії, які не мають товарів-замінників.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (29) Відповідно до вимог Методики територіальні (географічні) межі ринку визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (30) Відповідно до Методики, для регіональних ринків, якщо ступінь відкритості ринку становить менше 30%, територіальними (географічними) межами ринку є конкретно визначена певна територія.
- (31) Споживачами КП «КТКЕ» є фізичні особи – мешканці багатоквартирних будинків м. Кременна, а також бюджетні установи та інші споживачі, які отримують теплову енергію від КП «КТКЕ» внаслідок того, що системи теплозабезпечення їх приміщень (житлових та нежитлових) приєднані (підключені) саме до теплових мереж КП «КТКЕ».
- (32) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуг з постачання теплової енергії є територія міста Кременна Луганської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) КП «КТКЕ» для надання теплової енергії споживачам.

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку - часові межі ринку

- (33) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (34) Часовими межами ринку послуг з постачання теплової енергії визначено періоди: січень 2018 – травень 2019 року.
- (35) В зазначений період та станом на вересень 2020 року структура вказаного ринку не змінювалась.

3.6. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (36) Обсяги наданих КП «КТКЕ» послуг з постачання теплової енергії у визначених часових межах:
- січень – грудень 2018 року – 8629,55 Гкал на суму 13592,08 тис. грн.;

- січень – травень 2019 року 4180,82 Гкал на суму 7203,13 тис. грн.

3.6.2. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку.

- (37) Виходячи з наведеного, частка КП «КТКЕ» на ринку послуг з постачання теплової енергії протягом січня 2018 – травня 2019 року та станом на вересень 2020 року в територіальних межах м. Кременна Луганської області, у яких розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «КТКЕ», становить 100 %.

3.7. Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (38) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (39) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництв), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (40) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, транспортування теплової енергії.
- (41) Відповідно до абзацу сьомого статті 6 Закону України «Про природні монополії» до суміжних ринків, що регулюються відповідно до цього Закону, належить виробництво теплової енергії (крім випадків, коли вона використовується виключно для внутрішньовиробничих потреб) в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з виробництва теплової енергії (ліцензійними умовами) та постачання теплової енергії.
- (42) Отже, ринок послуг з постачання теплової енергії перебуває у стані природної монополії.

3.8. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (43) Таким чином, КП «КТКЕ» протягом січня 2018 – травня 2019 та станом на вересень 2020 займає монопольне (домінуюче) становище на ринку

послуг з постачання теплової енергії в межах території міста Кременна Луганської області, на якій розташовані мережі, що перебувають у власності та/або користуванні КП «КТКЕ» із часткою 100%.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ.

4.1. Обставини справи

- (44) Статтею 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV (в редакції, яка була чинною до 01.05.2019) визначено, що житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилих приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.
- (45) Згідно з абзацом 1 частини другої статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.
- (46) Механізм формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з виробництва теплової енергії, її транспортування магістральними і місцевими (розподільними) тепловими мережами та постачання, надання послуг з централізованого опалення і постачання гарячої води визначено «Порядком формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.06. 2011 р. № 869 (далі – Порядок формування тарифів).
- (47) Відповідно до п.2 розділу «Загальні положення» Порядку формування тарифів (в редакції, яка була чинною до 01.05.2019), він застосовується під час установаження органами місцевого самоврядування (далі - уповноважені органи) тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій, а також для суб'єктів господарювання на суміжних ринках, зазначених у пункті 1 цього Порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку зазначених тарифів.
- (48) Відповідно до пункту 4 Порядку формування тарифів (у редакції, що була чинною до 01.05.2019)
- інвестиційна програма - комплекс заходів, затверджений в

установленому порядку, для підвищення рівня надійності та забезпечення ефективної роботи систем централізованого теплопостачання, який містить зобов'язання суб'єкта господарювання у сфері централізованого теплопостачання щодо будівництва (реконструкції, модернізації) об'єктів у зазначеній сфері, поліпшення якості послуг, з відповідними розрахунками та обґрунтуваннями, а також зазначенням джерел фінансування та графіка виконання;

- структура тарифів - складові економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних із провадженням у планованому періоді певного виду ліцензованої діяльності, які групуються за статтями, визначеними уповноваженими органами відповідно до стандартів бухгалтерського обліку, що затверджені Мінфіном, та складові планованого прибутку, на основі яких розраховуються та встановлюються тарифи, та витрати на відшкодування втрат;

- (49) Відповідно до пункту 23 Порядку формування тарифів (у редакції, що була чинною до 01.05.2019) планований прибуток визначається як сума коштів, що перевищує суму повної планованої собівартості, і спрямовується на здійснення необхідних інвестицій, погашення основної суми необхідних запозичень та/або інвестування за рахунок власного капіталу в необоротні матеріальні та нематеріальні активи для провадження ліцензованої діяльності, забезпечення необхідного рівня прибутковості капіталу власників (нарахування дивідендів), відрахування до резервного капіталу та нарахування податку на прибуток. Планування складової частини зазначеного прибутку, що передбачається для здійснення необхідних інвестицій для провадження ліцензованої діяльності, провадиться відповідно до інвестиційної програми ліцензіата, затвердженої згідно з його установчими документами і погодженої в установленому уповноваженими органами порядку.
- (50) Відповідно до пункту 24 Порядку формування тарифів (у редакції, що була чинною до 01.05.2019) схвалена уповноваженими органами інвестиційна програма повинна містити планований обсяг використання коштів для здійснення необхідних інвестицій із зазначенням об'єктів і пооб'єктних обсягів інвестування (включаючи придбання та встановлення будинкових приладів обліку теплової енергії), джерел фінансування та графіка здійснення інвестиційних заходів на планований період чи більш тривалий строк (з окремим визначенням показників планованого періоду) з відповідними техніко-економічними розрахунками та обґрунтуваннями, що підтверджують їх доцільність і ефективність.
- (51) Відповідно до пункту 49 Порядку формування тарифів (у редакції, що була чинною до 01.05.2019) для встановлення одноставкових тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання ліцензіат подає уповноваженому органу у друкованому та

електронному вигляді заяву і розрахунки тарифів на планований період за встановленими такими органами формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення.

- (52) Відповідно до частини 2 статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 № 1875-IV:
- до складу економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг включається інвестиційна складова - витрати на відшкодування інвестиційних ресурсів, залучених за інвестиційними програмами, та їх вартість;
  - розмір інвестиційної складової ціни/тарифу затверджується органом, уповноваженим здійснювати встановлення цін/тарифів.
- (53) Таким чином, враховуючи зазначене у вищенаведених нормативних документах, до планового прибутку (а, отже, й до складу тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання) включається інвестиційна складова.
- (54) Механізм розроблення, затвердження, погодження, схвалення інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання з метою визначення обґрунтованості запланованих ними капіталовкладень та/або витрат у структурі інвестиційної складової тарифів на теплову енергію за регульованим тарифом на принципах економічної доцільності, а також цільового використання коштів цими суб'єктами визначено «Порядком розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання», затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.12.2012 №630, Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 14.12.2012 №381, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 січня 2013 р. за №97/22629 (далі – Порядок розроблення).
- (55) Відповідно до п. 2.1. Порядку розроблення, з метою обґрунтування запланованих витрат ліцензіатів, які спрямовуються на капітальні інвестиції в будівництво, реконструкцію, модернізацію об'єктів теплопостачання, придбання матеріальних та нематеріальних активів та/або сум, спрямованих на повернення кредитів, виплат за договорами фінансового лізингу та інших зобов'язань, які планується використати для фінансування зазначених цілей, ліцензіат розробляє інвестиційну програму, затверджує та здійснює її погодження, схвалення (для ліцензіатів Національної комісії, що здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг).
- (56) Листом від 31.08.2018 № 515 КП «КТКЕ» звернулось до Кременської районної ради щодо погодження інвестиційної програми на період

01.10.2018 – 01.10.2019, до якої було включено заходи щодо забезпечення технологічного обліку теплової енергії з джерел теплопостачання, реалізацію яких заплановано протягом одного року, у розмірі 411,38 тис.грн.

- (57) Відповідно до протоколу від 11.09.2018 № 36 спеціального засідання постійних комісій Кременської районної ради з питань економічного та соціального розвитку району, промисловості, підприємництва, малого та середнього бізнесу, транспорту, зв'язку та екології та з питань агропромислового комплексу, земельних відносин, соціального розвитку села та екології, інвестиційну програму КП «КТКЕ» було вирішено не затверджувати та не виносити на розгляд сесії у зв'язку з неактуальністю.
- (58) Слід зазначити, що повторно КП «КТКЕ» до Кременської районної ради щодо затвердження інвестиційної програми не зверталось.
- (59) Рішенням Кременської районної ради Луганської області від 26.11.2018 №38/1 «Про затвердження КП «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання» затверджено, зокрема, наступні тарифи на виробництво, транспортування, постачання теплової енергії:
- для потреб населення – 2131,92 грн/Гкал. з урахуванням ПДВ та рентабельності 0 %, тариф на послугу опалення 60,34 грн./м² з урахуванням ПДВ;
  - для потреб бюджетних установ – 2296,54 грн/Гкал з урахуванням ПДВ та рентабельності 15 %;
  - для потреб інших споживачів (крім населення) – у розмірі 2439,34 грн/Гкал з урахуванням ПДВ та рентабельності 20 %.
- (60) Листом від 24.04.2019 № 286 КП «КТКЕ» надало до Луганського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розрахунок тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, які було затверджено рішенням Кременської районної ради Луганської області від 26.11.2018 №38/1. Відповідно до цього розрахунку до складу тарифів включено рентабельність у розмірі:
- для бюджетних установ – 15% або 1127,307 тис. грн;
  - для інших споживачів – 20% або 172,917 тис. грн.
- (61) Рішенням Кременської районної ради Луганської області від 14.03.2019 №44/45 «Про затвердження КП «Креміннатеплокомуненерго» тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання» затверджено, зокрема, наступні, тарифи на виробництво, транспортування, постачання теплової енергії:
- для потреб населення – 2130 грн/Гкал з урахуванням ПДВ та

рентабельності 0%, тариф на послугу опалення 60,29 грн/м² з урахуванням ПДВ;

- для потреб бюджетних установ – у розмірі 2270,26 грн./Гкал з урахуванням ПДВ та рентабельності 15%;

- для потреб інших споживачів (крім населення) – у розмірі 2417,02 грн./Гкал з урахуванням ПДВ та рентабельності 20%.

(62) Листом від 24.04.2019 № 286 КП «КТКЕ» надало до Луганського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України розрахунок тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання, які було затверджено рішенням Кременської районної ради Луганської області від 14.03.2019 №44/45. Відповідно до цього розрахунку до складу тарифів включено рентабельність у розмірі:

- для бюджетних установ – 15% або 1114,401 тис. грн;

- для інших споживачів – 20% або 171,336 тис. грн.

(63) Таким чином, КП «КТКЕ» було розраховано тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів, затверджені рішеннями Кременської районної ради Луганської області від 26.11.2018 №38/1 та від 14.03.2019 №44/45, за відсутності, всупереч вимогам чинного законодавства, затвердженої Кременською районною радою інвестиційної програми.

4.2 Наслідки дій Відповідача.

(64) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополюним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополюне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

(65) КП «КТКЕ» було здійснено розрахунки тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів за відсутності, всупереч вимогам чинного законодавства, затвердженої органом місцевого самоврядування (Кременською районною радою) інвестиційної програми, що в свою чергу призвело до застосування економічно необґрунтованого розміру цих тарифів та могло призвести до ущемлення інтересів споживачів.

(66) Для споживачів послуг з постачання теплової енергії, що надаються КП «КТКЕ», відсутня альтернатива отримання цих послуг від інших суб'єктів господарювання. За умов існування значної конкуренції на

ринку споживач мав би можливість обирати виконавця цих послуг, який, в свою чергу, міг би запропонувати економічно обгрунтовані ціни на послуги (тарифи), розраховані відповідно до вимог законодавства.

- (67) Враховуючи наведене, включення КП «КТКЕ» до розрахунків тарифів на теплову енергію (її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів), необгрунтованих розмірів рентабельності (за відсутності інвестиційної складової) є таким, що не відповідає вимогам чинним нормативних актів, та таким, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умови існування значної конкуренції на ринку.

- (68) За відсутності конкуренції на ринку послуг з постачання теплової енергії споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг у територіальних межах м. Кремінна Луганської області.
- (69) Дії КП «КТКЕ» по включенню необгрунтованих розмірів рентабельності (за відсутності інвестиційної складової) до тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів, за відсутності затвердженої та погодженої інвестиційної програми, що не відповідає вимогам чинних нормативних актів, і що призвело до застосування економічно необгрунтованого розміру цих тарифів, стали можливими через відсутність функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринку послуг з постачання теплової енергії.
- (70) У той час, коли КП «КТКЕ» було єдиним надавачем послуг з постачання теплової енергії, стосунків з яким було уникнути неможливо, його поведінка могла завдати шкоди інтересам споживачів, слабка позиція яких використовувалась на власну користь Відповідача через відсутність альтернативних джерел отримання таких послуг.

4.4 Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним (домінуючим) становищем.

- (71) Згідно частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (72) Враховуючи вищезазначене, дії КП «КТКЕ», яке на ринку послуг з постачання теплової енергії у територіальних межах міста Кремінна Луганської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) Відповідачем для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), у період часу січень 2018 року – травень 2019 року та станом на вересень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище, і які (дії) полягали у включенні необгрунтованих розмірів рентабельності (враховуючи відсутність

інвестиційної складової) до тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів, що не відповідає вимогам чинних нормативних актів і що призводило до застосування економічно - необґрунтованих тарифів, кваліфіковано Відділенням як зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку відповідно до пункту 2 статті 50, частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (73) Разом з супроводжувальним листом Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 28.08.2020 №70-02/Л-5283 подання про попередні висновки у справі № 58 надіслано Відповідачу.
- (74) Відповідно до матеріалів, доданих до листа КП «КТКЕ» від 10.09.2020 № 424, Відповідач листом від 23.09.2019 № 515 надіслав на погодження до Кременської районної ради проект інвестиційної програми на період 01.10.2019 – 30.09.2020.
- (75) Рішенням Кременської районної ради від 30.10.2019 №51/16 «Про погодження інвестиційної програми суб'єкта господарювання у сфері тепlopостачання комунального підприємства «Кременнатепокомуненерго» на період 01 жовтня 2019 року – 30 вересня 2020 року» інвестиційну програму КП «КТКЕ» було погоджено.
- (76) Рішенням Кременської районної ради від 30.10.2019 №51/20 «Про встановлення КП «Теплокомуненерго» тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання» КП «КТКЕ» встановлено тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання з урахуванням погодженої інвестиційної програми.
- (77) Крім того, у листі від 10.09.2020 № 424 Відповідач зазначив, що він визнає факт вчинення порушення.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ.

(79) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» своїми діями, які полягають у здійсненні розрахунків на послуги з постачання теплової енергії на опалювальний період 2018 – 2019 рр. з порушенням вимог чинного законодавства шляхом включення необґрунтованих розмірів рентабельності (враховуючи відсутність інвестиційної складової) до структури тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів, що не відповідає вимогам чинних нормативних актів і що призводило до застосування економічно необґрунтованих тарифів, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополієм (домінуючим)

становищем на ринку шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ.

- (80) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього закону, накладаються штрафи у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (81) Листом від 06.03.2020 № 1869/9/12-32-52-06 ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ надало копію Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), відповідно до якого дохід КП «КТКЕ» за 2019 рік від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) складає *(конфіденційна інформація)*.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктами 29, 31, 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» (ідентифікаційний код юридичної особи 33587903) на ринку послуг з постачання теплової енергії у територіальних межах міста Кременна Луганської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» для надання цих послуг своїм абонентам (споживачам), протягом січня 2018 року – травня 2019 року та станом на вересень 2020 року займає монопольне (домінуюче) становище з часткою 100%.

2. Визнати дії КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» (ідентифікаційний код юридичної

особи 33587903), які полягають у здійсненні розрахунків на послуги з постачання теплової енергії на опалювальний період 2018 – 2019 рр. з порушенням вимог чинного законодавства шляхом включення необґрунтованих розмірів рентабельності (враховуючи відсутність інвестиційної складової) до тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування, постачання для потреб бюджетних установ та інших споживачів, що призводило до застосування економічно необґрунтованих тарифів, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом здійснення суб'єктом господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Відповідно до абзацу другого частини 2 статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, наведене у п.2 резолютивної частини цього рішення, накладити на КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «КРЕМІННАТЕПЛОКОМУНЕНЕРГО» (ідентифікаційний код юридичної особи 33587903) штраф у розмірі 34 000 (тридцять чотири тисячі) гривень.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржено до господарського суду.

Голова колегії

Мешков К.С.